

## **Acuut optredende verwardheid (delirium)**

Uw partner, familielid of iemand anders uit uw naaste omgeving is vanwege een ziekte, ongeval of operatie opgenomen in het AZG. Zoals u gemerkt heeft, reageert uw naaste niet zoals u gewend bent. Dat komt doordat hij of zij een delirium heeft. In deze brochure leest u informatie over deze ziekte en de behandeling. Ook leest u wat u voor uw naaste kunt doen.

### **Wat is een delirium**

Een delirium is een plotseling optredende verwardheid. Deze verwardheid is tijdelijk. Als de lichamelijke toestand verbetert, neemt de verwardheid af. De periode van verwardheid kan variëren van enkele uren tot enkele dagen en soms zelfs enkele weken.

### **Oorzaken**

Een delirium kan verschillende oorzaken hebben. De meest bekende is overmatig drankgebruik. Maar ook iemand die nooit alcohol gebruikt kan een delirium krijgen. De oorzaak is dan vaak een grote operatie, ziekten aan het hart of de longen, ontstekingen of stoornissen in de stofwisseling. Een hersenschudding, medicijngebruik, stress en angst kunnen bijdragen aan het ontstaan of verergeren van een delirium. Oudere patiënten hebben een grotere kans om acuut verward te raken.

### **Symptomen**

De volgende symptomen zijn kenmerkend voor een delirium:

- In gesprekken lijkt niet alles door te dringen. De patiënt zakt nu en dan weg en kan de aandacht er niet bij houden.
- De patiënt is soms onrustig en probeert bijvoorbeeld uit bed te stappen.
- Het geheugen functioneert minder goed; iets wat u net heeft verteld, kan even later weer vergeten zijn.
- De patiënt ziet dingen die er in werkelijkheid niet zijn. Dit kunnen bekende personen zijn, maar ook bijvoorbeeld beestjes. Ook wordt u soms niet herkend of voor een ander aangezien.
- De patiënt kan angstig worden en vanuit die angst soms agressief reageren.

Al deze verschijnselen zijn niet voortdurend even duidelijk aanwezig. Vooral 's avonds en 's nachts neemt de verwardheid toe.

### **De behandeling**

De behandeling bestaat uit het opheffen van de lichamelijke oorzaak. Vaak krijgt de patiënt ook medicijnen tegen de verwardheid en de onrust. Om te voorkomen dat de patiënt uit bed valt of infuusslangen verwijdert, is het soms nodig dat hij of zij wordt vastgebonden in bed met 'onrustbanden'. Dit wordt dan van tevoren met u besproken. In noodsituaties kan het echter voorkomen dat de patiënt wordt vastgebonden voordat er met u overleg heeft kunnen plaatsvinden. De situatie wordt dan zo snel mogelijk met u besproken.

### **Wat u zelf kunt doen**

- Als u op bezoek komt en uw naaste reageert ongewoon, zeg dan wie u bent en wat u komt doen. Herhaal dit zonedig.
- Noem de dag en de plaats. Bijvoorbeeld: "Het is vandaag dinsdag 7 oktober en je bent in het Academisch Ziekenhuis Groningen op afdeling..." Vertel ook waarom hij of zij daar is. Bijvoorbeeld: "Je bent gisteren aan je heup geopereerd".
- Spreek in duidelijke korte zinnen.
- Stel eenvoudige vragen. Bijvoorbeeld: "Heb je lekker geslapen?" en niet: "Heb je lekker geslapen of ben je veel wakker geweest?"
- Het is beter voor uw naaste wanneer u niet meegaat in de waanideeën of de dingen die hij/zij ziet of hoort, maar die er niet zijn. Probeer niet tegen te spreken, maar zo mogelijk wel duidelijk te maken dat uw waarneming anders is. Heeft dit geen effect, beëindig dan uw pogingen. Maak er geen ruzie over.

- Bezoek is belangrijk, maar liever niet teveel mensen tegelijk. Ga ook aan één kant van het bed zitten. Dit werkt minder verwarrend.
- U hoeft niet steeds te praten; het is vaak al goed dat u aanwezig bent.
- Heeft uw naaste een hoorapparaat of kunstgebit, wilt u er dan op letten dat hij of zij deze ook draagt. Overleg hier eerst wel over met de verpleegkundige.
- Neem eventueel een wekker mee van huis met verlichte cijfers, zodat uw naaste ook 's nachts goed kan zien hoe laat het is.
- U kunt een foto van uzelf of een ander vertrouwd iemand meenemen om op het nachtkastje te zetten.

**Meer informatie**

Als u nog vragen heeft kunt contact opnemen met de afdelingsverpleegkundige. Indien gewenst kan deze verpleegkundige contact opnemen met de afdeling Geriatrie of Psychiatrie.